ជីវិតរបស់ប្លាតុង
PLATON

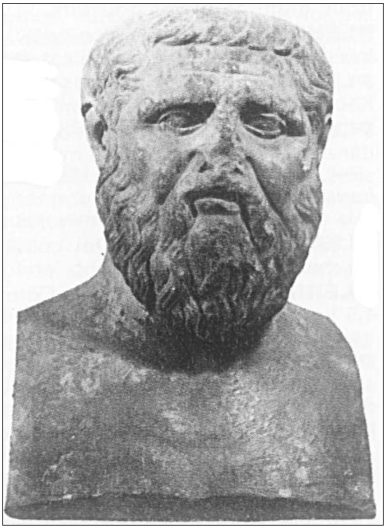

"(កើតនៅក្នុងឆ្នាំទី១ នៃអូឡាំព្យ៉ាដទី៨៨... ស្លាប់ទៅវិញនៅក្នុងឆ្នាំទី១ នៃអូឡាំព្យ៉ាដទី១០៨, នៅក្នុងជន្មាយុ ៨១ ឆ្នាំ) ។

○

ប្លាតុង ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ ដោយសារតែឧត្តមគតិ និងទ្រឹស្តីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់គាត់បានត្រូវអ្នកផងចាត់ទុកថា ជាអ្នកជាប់និស្ស័យជាមួយព្រះ ឬជាអ្នកបានទទួលស្នាដៃអំពីព្រះ ។ គាត់បានកើតមកនៅក្នុងអូឡាំព្យ៉ាដទី៨៨ចេញពីវង់ត្រកូលមួយ ដែលឋិតនៅក្នុងចំណោមត្រកូលអ្នកធំដុំជាងគេនៅទីក្រុងអាតែ្មន ។ គាត់បានចុះពីត្រកូលកូដ្រូស តាមខ្សែឪពុករបស់គាត់ ដែលមានឈ្មោះថាជាអារីសតុង,និងពីត្រកូលសូឡុងតាមខ្សែរយៈម្តាយគាត់ ដែលមានឈ្មោះថា ប៉េរីចស្យូន ។ មុនដំបូងគេបានដាក់នាមឈ្មោះគាត់ថាជាអារីសតូកក៏ប៉ុន្តែដោយគាត់មានរូបរាងខ្ពស់ស្រឡះ

ធំធាត់ មានថ្ងាសទូលាយ ហើយមានស្មារីកទទឹងយ៉ាងក្រាស់ គេក៏បានប្រសិទ្ធិនាមគាត់ថាជាប្លាតុង ហើយរហស្សនាមនេះក៏បាននិត្យនៅជាមួយគាត់ជារាងរហូតមក ។

គេបាននិយាយថា កាលគាត់នៅជាកុមារក្នុងអង្រឹងនៅឡើយ... មានសត្វឃ្មុំជាច្រើនបានហើរមកបន្តក់ទឹកឃ្មុំរាយពាសនៅលើបបូរមាត់របស់គាត់ ។ ម្ល៉ោះហើយគេក៏បានឃើញនូវ សញ្ញានៃសារិកាលិនថោង ឬទេពកោសល្យខាងបញ្ចេញសំនួនវោហាររបស់ប្លាតុងដែលគ្មាននរណាម្នាក់ទៀតអាចប្រៀបប្រដូចបាននៅក្នុងចំណោមជនជាតិក្រិក ។

កាលនៅក្នុងសម័យយុវ័យប្លាតុង បានខិតខំរៀនសូត្រអំពីក្បួនវិជ្ជាកំណាព្យនិពន្ធ ។ គាត់បានសរសេរ បញ្ចេញកម្រងកំណាព្យ សំដែងអំពីមនោសញ្ចេតនាល្វីងជូរចត់និងក្រអែបក្រអូបចំនួនពីរ និងរឿងល្ខោនសោកនាដកម្មពីរដែរ ...។ ក៏ប៉ុន្តែគាត់បានយកស្នាដៃអស់ទាំងនេះបោះចូលទៅក្នុងភ្លើង នៅពេលដែលគាត់បានសម្រេចចិត្តប្រគល់ខ្លួនគាត់ទាំងស្រុងទៅទស្សនវិជ្ជាវិញ ។ គាត់ទើបនឹងមានអាយុ២០ឆ្នាំនៅពេលដែលឪពុកគាត់បាននាំខ្លួនគាត់ទៅសុំដល់សូក្រាត ឲ្យជួយង្ហាត់បង្ហាញផ្លូវ ។ កាលពេលរាត្រីដែលទើបកន្លងទៅសូក្រាតបានយល់សប្តិឃើញថាគាត់បានឱបកូនក្ងានមួយជាប់នឹងទ្រូង ដែលនៅពេលនោះវាទើបដុះស្លាបភ្លាមទៅ វាក៏ចាប់ផ្តើមទទះស្លាបហើរយ៉ាងខ្ពស់ត្រដែតកប់ពពកនៅលើមេឃ ដោយស្រែកច្រៀងពិរោះខ្ទរខ្ទារពេញនភាល័យ ។ ទស្សនវិទូររូបនោះ ក៏បានយល់ថាសុបិន្តរបស់គាត់គឺជាច្បាស់ជាបានសំដៅទៅប្លាតុងនោះឯង, ដែលគាត់បានធ្វើការសាកល្បងពិសោធន៍ជាមួយ, ហើយនោះហើយជាប្រផ្នូល ឬព៍តមានដឹងជាមុន នូវកេរ្តិ៍ឈ្មោះរន្ទឺសុះសាយ ដែលសាវ័ករបស់គាត់នឹងត្រូវបានទទួលនៅក្នុងថ្ងៃណាមួយ ។

ប្លាតុងបាននៅបម្រើសូក្រាតយ៉ាងស្មោះត្រង់ជារៀងរហូតមកដរាបណាគាត់នេះនៅរស់ ក៏ប៉ុន្តែនៅពេលដែលសូក្រាតបានស្លាប់ទៅ ប្លាតុងក៏បានទៅភ្ជាប់ខ្លួនជាមួយនឹងក្រាទីល ដែលជាអ្នកស្មោះត្រង់នឹងគោលជំហររបស់ហេរ៉ាគ្លីត ...និងជាមួយអ៊ែរម៉ូសែនដែលដើរតាមដំបូន្មានរបស់ ប៉ារម៉េនីដ ។ នៅក្នុងអាយុ២៨ឆ្នាំ, ជាមួយនឹងសាវ័កឯទៀតៗរបស់សូក្រាតជាច្រើន, គាត់បានធ្វើដំណើរទៅមេក្ការ ដើម្បីស្វែងរកចំណេះដឹងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រក្រោមការដឹកនាំរបស់អឺគ្លីឌ ។ ពីនោះទៅទៀត គាត់បានចាកចេញឆ្ពោះទៅស្រុកស៊ីរ៉ែន ដើម្បីទៅរៀនគណិតសាស្ត្រក្រោមការបង្ហាត់បង្ហាញរបស់តេអូឌរ។ បន្ទាប់មកទៀតគាត់បានឆ្លងកាត់មកអ៊ីតាលី ដើម្បីស្រង់យកចំណេះដឹងពីសាវ័កដ៏ល្បីល្បាញបីនាក់របស់ពីតាគ័្ករនៅក្នុងសម័យនោះគឺ ហ្វីឡូឡាយុស, អរជីតា ដឺតារ៉ង់, និងអឺរីទុស ។ ប៉ុណ្ណឹងហើយ គាត់មិនបានសប្បាយចិត្តនឹង

អ្វីៗដែលគាត់បានចេះដឹងអំពីអស់លោកគ្រូធំៗអស់ទាំងនេះទេ ។ គាត់បានចាកចេ-ញទៅប្រទេសអេឃីព្ទថែមទៀតដើម្បីហាត់រៀនយកការពិសោធន៍ពីពួកបណ្ឌិតនិងពួកសម្តេចសង្ឃនៅទីនោះ ។ ហើយគាត់មានគោលប្រាថ្នាធ្វើដំណើរទៅប្រទេសឥណ្ឌាថែមទៀតដើម្បីទៅរៀនសូត្រពីពួកសេកមន្តអាគម (ពួកម៉ាឃី-ម៉ាឃា ៖ Ma-ges) ...ក៏ប៉ុន្តែកាលនោះ មានសង្គ្រាមកើតឡើងនៅទ្វីបអាស៊ី... គាត់ក៏បានខកខានក្នុងគំរោងការណ៍ដំណើរចុងក្រោយនោះទៅ ។

បន្ទាប់ពីបានធ្វើដំណើរសព្វទីកន្លែងស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាដូច្នេះហើយ, ប្លាតុងក៏បានវិលត្រឡប់មកក្រុងអាត្មែនវិញ។ គាត់បានមកតាំងលំនៅក្នុងភូមិមួយដែលមានឈ្មោះថា អាកាដេមី (កកន ៖ ដូច្នេះ ពាក្យថា Académie, ឬពាក្យ Academy ... មានដើមកំណើតពីឈ្មោះភូមិរបស់ប្លាតុងនោះឯង) ។ ភូមិនោះ ជាទីកន្លែងមិនសូវស្អាត ដែលប្លាតុងបានជ្រើសរើសដោយគោលបំណង ពីព្រោះគាត់យល់ថា គឺជាទីកន្លែងចាំបាច់ដើម្បីកែរោគធាត់របស់គាត់ ដែលបណ្តាលឲ្យសុខភាពរបស់គាត់ធ្លាក់ទន់ខ្សោយ ។ របៀបកែរោគដូច្នេះមានប្រសិទ្ធភាពពិតមែន, ពីព្រោះនៅទីនោះ គាត់ត្រូវចាញ់ធាតុអាកាស ហើយក៏បានចាប់ផ្តើមកើតរោគគ្រុនសន្និអស់រយៈវេលាមួយឆ្នាំកន្លះ។ ក៏ប៉ុន្តែដោយសារគាត់ខំប្រឹងអត់ទ្រាំ តមម្ហូបចំណីយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនគាត់ក៏បានយកជ័យជំនះទៅលើរោគគ្រុនចាញ់នេះ ...ហើយសុខភាពរបស់គាត់ក៏មានសភាពរឹងប៉ឹងឡើងវិញជាអតិបរិមា ។

ប្លាតុង គាត់បានទៅធ្វើសឹកសង្គ្រាមបីដង ។ លើកទីមួយនៅតាណាក, លើកទីពីរនៅកូរ៉ាំង (កូរិនថូស), លើកទី៣ នៅដេឡូស , ហើយនៅក្នុងចំបាំងជាលើកចុងក្រោយនេះ, គណបក្សរបស់គាត់ក៏បានទទួលជោគជ័យ ។

គាត់បានធ្វើដំណើរបីដងទៅស្រុកស៊ីស៊ីលផងដែរ; នៅលើកទីមួយ គឺនៅក្នុងការចង់ដឹងចង់ស្គាល់តែប៉ុណ្ណោះ, ម្យ៉ាងវិញទៀតគឺគាត់ចង់ទៅឃើញទិដ្ឋភាពនៃភ្នំភ្លើងអេតណា ។ កាលសម័យនោះ, គាត់មានអាយុ៤០ឆ្នាំរួចទៅហើយ ៖ គាត់បានទៅលេងវាំងស្តេចមួយអង្គ ហៅថាកញ្ជាស់ដេនីស-ឡឺទីរ៉ង់ ដែលជាស្តេចផ្តាច់ការ ក៏ប៉ុន្តែដែលមានគោលប្រាថ្នាចង់ជួបលោកទស្សនវិទូ។ សេរីភាពដែលគាត់បានប្រើហួសពេកក្នុងការជជែកវែកញែកជាមួយនឹងស្តេចដេនីស អំពីអំណាចផ្តាច់ការ... ក៏បានបណ្តាលឲ្យស្តេចនេះមានសេចក្តីក្រេវក្រោធយ៉ាងខ្លាំងរហូតដល់ចង់យករូបគាត់ទៅប្រហារជីវិត ។ ជាសំណាងល្អ នៅពេលនោះមានឈ្មោះ ឌីយ៉ុង ហើយនិងអារីសតូម៉ែន បានជួយអង្វរករស្តេចឲ្យលើកលែងទោសរបស់គាត់ ។ កញ្ជាស់ដេនីសក៏បានលើកលែងជីវិតឲ្យប្លាតុង ក៏ប៉ុន្តែបានប្រគល់ខ្លួនគាត់ទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃរបស់ប៉ូលីដ ដែលជាអគ្គរដ្ឋទូតនៃពួកឡាសេដេម៉ូនប្រចាំនៅក្នុងវាំងរបស់ស្តេចផ្តាច់

ការ, ទ្រង់ក៏បានបញ្ជាឲ្យជននេះយកប្លាតុងទៅលក់ដូចជាខ្ញុំកញ្ជះគេ ។ អគ្គរដ្ឋទូតរូបនេះ ក៏បាននាំយកប្លាតុងទៅអេយីន, ហើយក៏បានលក់រូបគាត់នៅទីនោះ ។ ពួកអ្នកស្រុកនៅអេយីនបានបង្កើតច្បាប់មួយដែលចែងថា ឲ្យតែមានអ្នកស្រុកអាត្តែនឯណាម្នាក់ចូលខ្លួនទៅក្នុងកោះនោះ នឹងត្រូវយកទៅប្រហារជីវិតចោល ។ គឺនៅក្រោមលេសនៃច្បាប់នេះហើយ, ដែលជនម្នាក់ឈ្មោះឆរម៉ង់ឌើរ បានទាមទារឲ្យដាក់ទោសពិន័យរូបគាត់ដោយត្រូវយកទៅសម្លាប់ ..ក៏ប៉ុន្តែនៅទីនោះមានពួកជនខ្លះបានអះអាងថាច្បាប់នេះ បានត្រូវបង្កើតឡើងសម្រាប់ដាក់ទោសមនុស្ស... ក៏ប៉ុន្តែមិនមែនសម្រាប់អនុវត្តន៍ទៅលើទស្សនវិទូរនោះឡើយ... អ្នកផងក៏សុខចិត្តយករូបគាត់ត្រឹមតែទៅលក់ដូរបន្តគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ជាភ័ព្វល្អចំពោះគាត់ទៀត, ជនម្នាក់ឈ្មោះអាណេស៊ីរី មកពីស៊ីរ៉ែនបាននៅក្នុងស្រុកនោះដែរ ។ ក្នុងពេលនោះ, គាត់ក៏បានទិញប្លាតុងដោយចេញថ្លៃ២០មីន (ពីរពាន់ប្រាក់លុយក្រីកជំនាន់ដើម បើគិតជាទម្ងន់ប្រាក់ប្រមាណ៧០០ក្រាម) រួចក៏បានបញ្ជូនគាត់ទៅឲ្យមិត្តភ័ក្តិគាត់វិញនៅទីក្រុងអាត្តែន ។ ចំពោះប៉ូលីដ, អគ្គរដ្ឋទូតមកពីឡាសេដេម៉ូនដែលបានលក់ប្លាតុងមុនគេ, ជននេះក៏បានត្រូវច្បាំងចាញ់កាប្រ៊ីយ៉ា, ហើយក៏បានត្រូវវិនាសស្លាប់នៅក្នុងទឹក ជាទណ្ឌកម្មដែលគាត់ត្រូវបានទទួលដោយសារតែបានធ្វើបាបដល់ទស្សនវិទូឈ្មោះប្លាតុង, ដូចដែលអារក្សបញ្ចូលរូបបានប្រាប់ជននេះជាមុន យោងតាមសំដីអ្នកផង។ ស្តេចកញ្ចាស់ឈ្មោះដេនីស ដោយដឹងថាទស្សនវិទូររូបនេះ បានវិលត្រឡប់ទៅក្រុងអា-ត្តែនវិញហើយ, ក៏មានសេចក្តីភ័យខ្លាចគាត់សងសឹកដោយបកកេរ្តិ៍ស្តេច ។ ស្តេចផ្តាច់ការក៏បានសរសេរលិខិតមួយថែមទៀតផងដើម្បីទៅសុំខមាទោសពីគាត់ ។ ប្លាតុងបានសរសេរតបទៅវិញថាកុំឲ្យស្តេចព្រួយបារម្ភពីរឿងនេះឲ្យសោះ ដោយហេតុថាគាត់មានកិច្ចរវីរវល់ជាមួយនឹងទស្សនវិជ្ជាច្រើនពេកណាស់គ្មាន ពេលឯ-ណាទៅរវីរវល់ជាមួយនឹងស្តេចនោះទេ ។ មានមិត្តភ័ក្តិខ្លះបាននិយាយចំអកឲ្យគាត់ថា គាត់បានត្រូវស្តេចដេនីសបោះបង់ចោល ប៉ុន្តែប្លាតុងបានឆ្លើយតបវិញថា ៖ « មិនមែនដេនីសទេ ដែលបានបោះបង់ចោលប្លាតុង, គឺប្លាតុងទៅវិញទេ ដែលបានបោះបង់ចោលដេនីស » ។

គាត់បានធ្វើដំណើរជាលើកទី២ ទៅស៊ីស៊ីល, នៅក្នុងសម័យរាជ្យអំណាចរបស់ដេនីសស្តេចក្មេង, ដែលត្រូវជាកូនរបស់ស្តេចមុន ដោយសង្ឃឹមថានឹងបានណែនាំឲ្យជនផ្តាច់ការនេះមានចិត្តអាណិតអាសូរ ដោយផ្តល់សេរីភាពទៅដល់ប្រជានុរាស្ត្រ, បើពុំនោះសោតទេដោយជំរុញឲ្យជននេះ ធ្វើការគ្រប់គ្រងដោយសេចក្តីស្លូតបូតនិង

មេត្តាករុណា, ក៏ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីបានសំណាក់នៅទីនោះ៩ខែ, គាត់ក៏បានសង្កេតឃើញថា ជនផ្តាច់ការម្នាក់នេះនៅមានឫកពារតែដដែល ពុំមានការផ្លាស់ប្តូរសោះឡើយ, ពោលគឺមិនបានទទួលមេរៀនពីរូបគាត់ វាបែរជាបាននិរទេសឪយ៉ុងឲ្យទៅរស់នៅក្នុងភាពខ្វាត់ព្រាត់ ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ជនផ្តាច់ការជំនាន់ក្រោយនេះ បានបន្តការជិះជាន់ប្រហែលគ្នានឹងឪពុករបស់ខ្លួនដែរ ប្លាតុងក៏បានវិលត្រឡប់ទៅទីក្រុងអាត្វែនវិញបើទោះជាមានការអង្វរករពីជនផ្តាច់ការយ៉ាងណាក៏ដោយ ។ ដេនីសស្តេចក្មេងបានចាត់វិធានការណ៍គ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីប្រទាញចិត្តទស្សនវិទូរឲ្យរស់នៅទីនោះ។

ប្លាតុងបានធ្វើដំណើរជាលើកទី៣ ទៅស៊ីស៊ីល ដើម្បីស្នើរសុំដល់ជនផ្តាច់ការអនុញ្ញាត្តឲ្យឪយ៉ុងវិលត្រឡប់មករស់នៅទីនោះវិញ, មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះដើម្បីសុំឲ្យស្តេចក្មេងម្នាក់នេះ លះបង់លក្ខណះរបស់ខ្លួនជាស្តេចថែមទៀតផង ។ ក៏ប៉ុន្តែដេនីសស្តេចក្មេងដែលបានសន្យាជាមួយប្លាតុងរួចហើយថានឹងធ្វើដូច្នោះ មិនបានគោរពសំដីរបស់ខ្លួនវិញ ជាហេតុឲ្យប្លាតុងស្តីបន្ទោសយ៉ាងខ្លាំងដល់ស្តេច ថាមិនបានគោរពពាក្យសច្ចៈ ។ ដេនីសស្តេចក្មេង ក៏ខ្ញាល់ក្រេវក្រោធយ៉ាងខ្លាំង ហើយប្លា-តុងប្រហែលជានឹងត្រូវអស់ជីវិតទៀតផង, ប្រសិនបើអរជិតាជីតាវ៉ង់មិនបានបញ្ជូនរដ្ឋទូតម្នាក់ទៅតវ៉ាក្នុងរឿងនេះ...ព្រមជាមួយគ្នានិងនាវាមួយទៀតផងដើម្បីដឹកយកប្លាតុងត្រឡប់មកវិញ ។

ដោយសារតែសេចក្តីអង្វរកររបស់អរជីតាជីតាវ៉ង់ ដេនីសមិនត្រឹមតែបានលើ-កលែងទោសឲ្យប្លាតុងប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែថែមទាំងបានជួយផ្តល់នូវគ្រឿងចាំបាច់សព្វយ៉ាងក្នុងការធ្វើដំណើរថែមទៀតផង ។ ប្លាតុងក៏បានថយខ្លួនមករស់នៅក្រុងអាត្វែនវិញ ... ដោយគ្មានពេលណាចាកចេញពីទីនោះម្តងទៀតឡើយ ។...

នៅអាត្វែន, ប្លាតុងត្រូវបានគេទទួលដោយកិត្តិយសដ៏មហាលើសលប់ ។ ក៏ប៉ុន្តែថ្វីបើអ្នកផងបានជំរុញគាត់ពីគ្រប់ទិសឲ្យចូលរួបរួមយកកន្លែងកៅអីក្នុងរដ្ឋាភិបាលក្តីគាត់ក៏បានបដិសេធ ដោយគាត់យល់ឃើញថា គាត់ច្បាស់ជា នឹង ពុំបានចំណេញអ្វីទេ នៅកណ្តាលសភាពអាណាធិបតេយ្យនិងអំពើពុករលួយនៃសង្គមរបស់គាត់នាសម័យនោះ ។ ក៏ប៉ុន្តែគ្មានសញ្ញាអ្វី ដែលធ្វើឲ្យគេដឹងអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដែលប្លាតុងបានទទួលអំពីមហាជននៅក្នុងផ្ទៃនៃប្រទេសក្រិកទាំងមូល ជាជាងព្រិត្តិការណ៍ដែលកើតមានឡើង នៅពេលដែលគាត់បានទៅធ្វើទស្សនកិច្ចនៅទីកន្លែងដែលកំពុងតែមានការប្រកួតកិឡាអូឡាំពីកនោះទេ។ នៅពេលនោះ គាត់បានត្រូវអ្នកផងទទួ-ល ដូចព្រះជាម្ចាស់ដែលច្បុតចុះពីលើមេឃដូច្នោះឯង ។ ចំណែកមនុស្សនានាមានលាយឡំគ្នាច្រើនសាសន៍ ច្រើនសញ្ជាតិ មកពីគ្រប់ទិសទីនៃប្រទេសក្រិកដែលចូលចិត្តសប្បាយទស្សនារបាំមហោរី, ហើយដែលបានមកកាន់ទីនោះ ដោយសារតែ

ការសំដែងអស្ចារ្យនៃកិឡាអូឡាំពីក ...ក៏ស្រាប់តែបានបោះបង់ចោលទិដ្ឋភាពនៃការសំដែងការប្រណាំងសេះ, និងការប្រយុទ្ធគ្នារវាងកីឡាករទាំងឡាយ ហើយបែរជាមកសប្បាយ នឹងទិដ្ឋភាពមនុស្សម្នាក់ ដែលគេបាននិយាយពីលក្ខណៈល្អប្រសើរគ្រប់យ៉ាង ។

ប្លាតុងបានរស់នៅលើវពេញមួយជីវិតរបស់គាត់ ។ ហើយគាត់បានគោរពក្បួនតំណមដ៏តឹងរ៉ឹងជាទីបំផុតទាក់ទងនឹងជីវិតស្រើបស្រាល ម្យ៉ាងវិញទៀតគាត់បរិភោគតែម្ហូបក្រៀមក្រោះ ដែលខ្វះខាតនូវសភាពឆ្ងាញ់ជាទីបំផុត។ គាត់មានសេចក្តីអត់ធ្មត់មិនចេះច្រឡោតតោតតូងហើយសូម្បីតែពីកាលគាត់នៅអាយុក្មេងខ្ចីក្តី, គេមិនដែលបានឃើញគាត់សប្បាយសើចក្អាកក្អាយពេញទំហឹងដល់ម្តងណាឡើយ។ គាត់ចេះទប់ខ្លួនមិនឲ្យមនោសញ្ចេតនាដឹកនាំគាត់ និងចេះគ្របសង្កត់តណ្ហារបស់គាត់ជានិច្ច ... រហូតដល់គាត់មិនដែលបានសំដែងបង្ហាញកំហឹងដល់ម្តងណាឡើយ ។ ដូច្នេះហើយ បានជាគេនិយាយថា មានយុវជនម្នាក់ដែលបានទៅរស់ជាមួយគាត់ជាយូរឆ្នាំហើយដែលបានវិលត្រឡប់ មករស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយខ្លួនវិញ, ក៏មានការភ្ញាក់ផ្អើលជាខ្លាំងនៅពេលដែលឃើញឪពុកខ្លួនមានកំហឹង...រហូតដល់យុវជនេះបានលាន់មាត់ថា ខ្លួនមិនដែលឃើញប្លាតុងមានអាកប្បកិរិយាបែបនេះ សូម្បីតែម្តងក៏គ្មានដែរ ។ មានម្តងប៉ុណ្ណោះដែលគាត់ហាក់ដូចជាមានការរសាប់រសល់ខ្លះៗ គឺនៅពេលដែលខ្ញុំបម្រើគាត់ម្នាក់បានប្រព្រឹត្តកំហុសមួយដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមែនទែន ។ គាត់ក៏បានបញ្ជាឲ្យដាក់ទោសជននេះ តាមរយៈជនម្នាក់ទៀត ...ដោយគាត់ពោលថា គាត់មានកំហឹងខ្លះៗនៅក្នុងខ្លួនដែលជាហេតុមិនអនុញ្ញាតឲ្យគាត់មានសមត្ថភាពដាក់ទោសជននេះដោយខ្លួនគាត់បានឡើយ ។ ថ្វីបើគាត់មានជំនោរពីធម្មជាតិជាមនុស្សមានលក្ខណៈក្រៀមក្រំម ហើយចូលចិត្តគិតពិចារណាវែងឆ្ងាយ, ដូចដែលបានកត់សំគាល់អារីសតូត, ប៉ុន្តែគាត់មានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ ហើយមានការសប្បាយត្រេកត្រអាលដុះចេញពីចិត្តខ្លួនឯង, មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះសោត គាត់ចូលចិត្តនិយាយលេងចំអន់ដែលមិនមានធ្វើឲ្យខូចខាតដល់នរណា ៖ ដូចជាមានពេលខ្លះ គាត់បានផ្តល់យោបល់ឲ្យសេណូក្រាតនិងឌីយ៉ុង ដែលមានលក្ខណៈជាមនុស្សកាចរញ៉េរញ៉ៃខ្លាំងពេក ឲ្យខំធ្វើបុណ្យទានទៅ ...ដើម្បីឲ្យព្រះប្រទានបុកពារស្រួលបួលស្លូតបូតជាងនេះបន្តិច ។

ប្លាតុងមានសាវ័កជាច្រើន ៖ ពួកដែលមានស្នាដៃជាងគេ គឺស្ពើស៊ីប, ដែលត្រូវជាក្មួយបង្កើតរបស់គាត់, ជាកូនប្អូនស្រីរបស់គាត់ឈ្មោះប៉ូតូន ដែលបានរៀបការជាមួយឈ្មោះអឺរីម៉ីដុង; សេណូក្រាត ជនដែលមកពីកាល់សេដូនី ហើយនិងអ្នកប្រាជអារីសតូតដ៏ល្បីល្បាញ ។ គេបាននិយាយថា តេអូប្រ៉្វាស្តក៏បានឋិតនៅក្នុងចំណោមសិស្សរបស់គាត់ដែរ ចំណែកដេម៉ូសតែនវិញបានទុករូបគាត់ជាគ្រូបាធ្យាយន៍ជានិច្ច

ជាកាល ។ តាមពិតជនក្រោយនេះ, ក្នុងសម័យថ្ងៃមួយបានរត់គេចវេសពីកណ្ដាប់ដៃឈ្មោះអង់ទីប៉ាទើរ ...។ ដោយខ្មាំងសត្រូវឈ្មោះ អាឆាស-អង់ទីប៉ាៈទើរនោះបានបញ្ជូនមនុស្សឲ្យទៅចាប់ខ្លួនដេម៉ូសតែន ដោយសន្យានឹងគាត់នេះថា នឹងឲ្យគាត់នេះរួចជីវិតឲ្យតែចេញពីទីកន្លែងលាក់ខ្លួនមក, ដេម៉ូសតែនក៏បានឆ្លើយតបវិញដូច្នេះថា៖ « សូមព្រះធ្វើជាសាក្សីចុះ, បន្ទាប់ពីបានស្ដាប់សេណូក្រាត និងប្លាតុងរាយរាប់អំពីសភាពអមតៈនៃដួងព្រលឹងរួចហើយ...ខ្ញុំលែងចង់បានជីវិតមួយ ដែលរស់នៅក្នុងការអៀនខ្មាស់ ហើយសុខចិត្តទទួលយកសេចក្ដីស្លាប់មួយដ៏សុចរិតវិញ! » ។ គេអាចរាប់បានថាមាន ស្រីពីរនាក់ក៏បានទទួលថានៈជាសាវ័ករបស់ប្លាតុងផងដែរ ៖ ស្រីម្នាក់ឈ្មោះឡាសតេនី ដឺម៉ង់ទីណេ ... ស្រីម្នាក់ទៀតឈ្មោះ អាស្យូតេ ដឺព្លីយ៉ា-ស៊ី, ស្រីទាំងពីរនាក់នេះមានទម្លាប់ស្លៀកពាក់ដូចជាមនុស្សប្រុស... ពីព្រោះកាលពីសម័យ នោះសម្លៀកបំពាក់ដូច្នេះ វាសមសក្ដិនឹងទស្សនវិជ្ជាដែលស្រីទាំងពីរបានឱបក្រសោបយកធ្វើជាវិជ្ជាជីវៈ ។ ប្លាតុងបានផ្ដល់តម្លៃដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាទីបំផុតដល់វិជ្ជានៃរេខាគណិត (Géométrie) ដោយគាត់បានយល់ថា ជាវិជ្ជាមែកធាងមួយសំខាន់ចាំបាច់របស់ទស្សនវិជ្ជា, ម្ល៉ោះហើយគាត់ក៏បានឲ្យឆ្លាក់អក្សរនៅត្រង់ផ្លូវចូល បណ្ឌិតសភារបស់គាត់ (Académie) ថា ៖ « ជនណាដែលមិនចេះវិជ្ជារេខាគណិត មិនបាច់ចូលមកក្នុងទីនេះទេ » ។

ស្នាដៃនៃសំណេរទាំងអស់របស់ប្លាតុង, ដោយមិនគិតពីកំរងលិខិតរបស់គាត់ដែលមានចំនួន១២, មានលក្ខណៈជាការជជែកពិភាក្សាគ្នា ។ គេអាចចែកសៀវភៅនៃកិច្ចពិភាក្សាទាំងនេះជាបីចំណែក ។ នៅក្នុងផ្នែកទី១- ប្លាតុងបានធ្វើការប្រឆាំងនឹងពួកសូហ្វីស្ដ... នៅក្នុងផ្នែកទី២ គាត់បានសាកល្បងធ្វើការអប់រំឲ្យពួកយុវជន, នៅក្នុងផ្នែកទី៣ សំណេររបស់គាត់សំដៅទៅរកពពួកមនុស្សចាស់ទុំ ដែលមានការពិចារណាជ្រៅជ្រះរួចមកហើយ ។ គេត្រូវវែកញែកកិច្ចភិភាក្សាខាងលើនេះជាពីរសណ្ឋានថែមទៀត ៖ ទី១-សំណេរអ្វីៗដែលប្លាតុងបានដាក់ឈ្មោះខ្លួនឯង នៅក្នុងកម្រងលិខិតរបស់គាត់ក្ដី, នៅក្នុងសៀវភៅច្បាប់របស់គាត់ក្ដី ឬនៅក្នុងសៀវភៅ Epinomis របស់គាត់, គឺគាត់បានតាក់តែងឡើងជាទ្រឹស្ដីផ្ទាល់របស់គាត់។ ក៏ប៉ុន្តែចំពោះសៀវភៅឯទៀតៗដែលគាត់បានដាក់ឈ្មោះរបស់អ្នកដទៃ. ដូចជាឈ្មោះសូ-ក្រាត, ទីម៉េ, ប៉ារម៉េនីឌ ឬសេណុង នោះគាត់បានចាត់ទុកថាជាទ្រិស្ដីមិនទាន់ប្រាកដប្រជា...ដែលគាត់មិនបានទទួលខុសត្រូវសោះឡើយ ។ ថ្វីបើប្លាតុងបាននិយាយល្អពីសូក្រាតយ៉ាងណាក្ដី, នៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សារបស់ទស្សនវិទូម្នាក់នេះដែលសមទំនងនឹងរបៀបគរុវិជ្ជាដេញដោលគ្នាកាលសម័យនោះ, ពុំមែនបានន័យថាសំណេររបស់ប្លាតុងទាក់ទងនឹងសូក្រាតទាំងអស់នោះ បានលាតត្រដាងមនោសញ្ចេតនាពិតប្រា-

កដ៏របស់សូក្រាតនោះឡើយ ពីព្រោះមានម្ដងទស្សនវិទូក្រោយនេះកាលពីសម័យដែលគាត់នៅរស់.. បន្ទាប់ពីបានអានកិច្ចពិភាក្សាមួយនិពន្ធដោយប្លាតុង មានចំណងជើងថា ៖ « លីស៊ីស, អំពីមិត្តភាព » , គាត់បានស្រែក ដង្ហោយទៅលើផ្ទៃមេឃថា

« ឱ! ព្រះជាម្ចាស់ដ៏មានបារមីអើយ ! ... យុវជនម្នាក់នេះចេះតែនិយាយជំនួសខ្ញុំ... ខ្ញុំមិនដែលបានគិតពីរឿងទាំងនេះផង » ...។

○

ក្បួនសិល្បៈនិពន្ធរបស់ប្លាតុង, បើយោងតាមការកត់សំគាល់របស់អារីសតូតដែលត្រូវជាសាវ័ករបស់គាត់, មានកំពស់កំពរដែលឋិតនៅត្រង់ចន្លោះសិល្បៈកំណាព្យ និងការសរសេររបៀបសំរាយ។ សីសេរុងបានឃើញទឹកដៃដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អស្ចារ្យរបស់ប្លាតុង ក៏គ្មានការលំបាកអ្វីសោះ ក្នុងការអះអាងថា ប្រសិនបើព្រះយូពីទើរបានសម្រេចប្រើប្រាស់ភាសារបស់មនុស្ស... នោះទ្រង់នឹងសរសេរឬនិយាយស្ដីរបៀបគ្នានឹងប្លាតុង ។

ប៉ានេសីយុសមានទម្លាប់ហៅប្លាតុង ថាជាអូមែរ នៃទស្សនវិទូ (Homère ៖ អ្នកកវីនៃជនជាតិក្រិកដ៏ល្បីល្បាញជាងគេ) ។ ម្ល៉ោះហើយយោបល់បែបនេះក៏ស្របគ្នាជាមួយនឹងការយល់ឃើញរបស់កាំងទីលីយាងដែលបានបញ្ជាក់ថាប្លាតុងមានទេព្យកោសល្យខាងសំនួនវោហាប្រហែលគ្នានឹងទេព្ធផង និងអូមែរផងដែរ ។ ទ្រឹស្ដីរបស់ប្លាតុងត្រូវបានប្រគុំឡើងដោយដកស្រង់ចេញពីគំនិតរបស់ទស្សនវិទូបីនាក់ ។ គាត់មានជំនឿតាមអេរ៉ាគ្លីត ក្នុងរឿងអ្វីៗដែលទាក់ទងនឹងរូបវិទ្យា (Physique) និងអ្វីៗដែលឋិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់គ្រឿងវិញ្ញាណ ។ គាត់គោរពតាមពីតាគ័រក្នុងទ្រឹស្ដីបរម័ត្ថវិជ្ជា (បរម+អត្ថ:+ វិជ្ជា = Métaphysique) ...។ ចំពោះអ្វីៗដែលទាក់ទងនឹងនយោបាយហើយនឹងសីលធ៌ម, ប្លាតុងបានទុកសូក្រាតនៅកំពូលលើគេទាំងអស់...ហើយសម្របសម្រួលតាមទ្រិស្ដីរបស់សូក្រាតទាំងស្រុង ។

យោងតាមសំណេររបស់ប្លូតារគ, នៅក្នុងសៀវភៅទី១ នៃផែនគំនិតរបស់ទស្សនវិទូរ, ជំពូកទី៣ប្លាតុងបានទទួលស្គាល់គោលជំហរបីយ៉ាងនៃសេចក្ដីពិត ៖ ព្រះ, វត្ថុធាតុ ហើយនិងគំនិត ។ ព្រះ គឺជាបញ្ញាញាណទូទៅនៅក្នុងចក្រវាល; វត្ថុធាតុគឺធាតុដើម ដែលអនុញ្ញាត្តឲ្យមានកំណើត និងសេចក្ដីពុករលួយ (សេចក្ដីស្លាប់) ; គំនិតគឺវត្ថុអរូបិយ ឬធាតុឥតរូប ដែលមាននៅក្នុងបញ្ញាញាណរបស់ព្រះ ។ ប្លាតុង, តាមដោយពិត, បានទទួលស្គាល់ថាពិភពលោកជាស្នាដៃដែលព្រះបានបង្កើតឡើង ក៏ប៉ុន្តែគាត់បានសន្មត់ថាការបង្កើតនេះ ពុំមែនជាការបង្កើតលោកដោយពិតប្រាកដ

នោះទេ ៖ ពីព្រោះគាត់បានយល់ថាព្រះអាទិទេពគ្រាន់តែបានសាងសង់តែប៉ុណ្ណោះទៅលើវត្ថុធាតុដើមដែលមានមករួចស្រេចគ្រប់កាល ឬមិនដឹងជាពីកាលណាមកផងទេ ។ ម្ល៉ោះហើយតាមយោបល់របស់ប្លាតុង, ព្រះជាម្ចាស់ដែលបានបង្កើតភពផែនដីនេះ... គឺគ្រាន់តែបានត្រួសត្រាយបំបាត់សភាពអានាធិបតេយ្យ, ដោយបានផ្តល់រូបរាងទៅដល់វត្ថុធាតុដើមដែលមានទៅនោះស្រាប់, ដូចជាស្ថាបត្យករនិងជាងសំណង់, ដែលកាត់ឬចាំងដុំថ្មដើម្បីផ្តល់រូបរាងឲ្យគេហដ្ឋានដូច្នោះដែរ ។

អ្នកខ្លះបានយល់ថា ប្លាតុងច្បាស់ជាបានជួបព្រះពិត, តាមខ្សែរយៈនៃបញ្ញាញាណរបស់គាត់, ឬដោយសារតែគាត់បានអានសៀវភៅរបស់ពួកអេប្រឺ (អ៊ីស្រាអែល) ។ ក៏ប៉ុន្តែគេគួរទទួលស្គាល់ថាប្លាតុងបានឋិតនៅក្នុងចំណោមនៃពួកមនុស្ស ដែលសាំង-ប៉ូល (Saint - Paul) បានរាប់ថាបានស្គាល់ព្រះរួចស្រេចក៏ពិតមែន ក៏ប៉ុន្តែមិនបានលើកតម្លៃទ្រង់ពិតប្រាកដ, បែរជាវង្វេងវិលវល់នៅក្នុងអំនួតនៃមនោសញ្ចេតនារបស់ខ្លួនឯងទៅវិញ ។ តាមដោយពិត, នៅក្នុងសំណេរ Epinomis របស់គាត់, ប្លាតុងបានចែកវណ្ណៈព្រះជាបីសណ្ឋាន ៖ ព្រះជាន់ខ្ពស់, ព្រះធុនទាប និងព្រះថ្នាក់កណ្តាល។ ព្រះជាន់ខ្ពស់, បើយោងតាមប្លាតុង, ជាពួកព្រះដែលរស់នៅក្នុងផ្ទៃមេឃខ្ពស់ឆ្ងាយសែនសល់ពីលើក្បាលមនុស្ស... ជាព្រះដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ដោយសារតែទ្រង់មានលក្ខណៈ អស្ចារ្យ និងទីកន្លែងល្អប្រសើរដែលទ្រង់គង់នៅ, ចំណែកពពួកមនុស្សលោកវិញអាចទាក់ទងនឹងព្រះឋានលើទាំងនេះ ដោយសារតែខ្សែរយៈនៃព្រះថ្នាក់កណ្តាលដែលរស់នៅក្នុងខ្យល់ហើយ ដែលអ្នកផងហៅថាព្រាយបិសាច ។ ព្រះជាន់ក្រោយនេះសម្រាប់មនុស្សលោកក៏ហាក់ដូចជារដ្ឋមន្ត្រីរបស់ព្រះជាន់ខ្ពស់។ ព្រះធុនកណ្តាលនេះ នាំយកបញ្ជារពីខាងលើមកឲ្យមនុស្ស ..ហើយនាំយកដង្វាយនិងការបន់ស្រន់របស់មនុស្សទៅថ្វាយព្រះខាងលើវិញ ។ ព្រះនិមួយៗគ្រប់គ្រងពិភពលោកទៅតាមក្រសួងរបស់ខ្លួន, ជាប្រធាននៃពាក្យទំនាយនិងការត្រាស់ដឹង (ទ្រង់ញាណ) , ជាអ្នកតុបតែងឲ្យមានអព្ភូតហេតុគ្រប់យ៉ាង និងអំពើអស្ចារ្យដែលកើតឡើងនៅលើផែនដី ។ គេអាចសន្និដ្ឋានបានថា ប្លាតុងទំនងដូចជាបានស្រមៃអំពីលក្ខណៈរបស់ព្រះធុនកណ្តាលនេះ... ដោយបានដកស្រង់យកគំនិតអំពីរឿងទេព្តាដែលមានសរសេរនៅក្នុងគម្ពីរ (សញ្ញាចាស់), ដែលទំនងដូចជាគាត់ធ្លាប់បានអានដឹងរឿងខ្លះៗជាមុន ។ គាត់បានអនុម័តថាមានជំពូកព្រះទីបី... ដែលនៅក្រោមជាន់ថ្នាក់នៃព្រះជំពូកទី២ ៖ គាត់បានចាត់ទុកថាព្រះជំពូកក្រោយនេះបានរស់នៅតែតាមទឹកស្ទឹង,ទន្លេបឹងបួរ...។ តាមយោបល់ប្លាតុង, គឺជាពួកអារក្សអ្នកតាដែលមានលក្ខណៈត្រឹមតែជាព្រះពាក់កណ្តាលតែប៉ុណ្ណោះ ដែលមានតេជៈអាចផ្តល់សុបិន្តចំ-ពោះមនុស្សលោក... ហើយដែលអាចបង្កើតហេតុភេទអស្ចារ្យជាច្រើនទៀតដូចជា

ព្រះធុនកណ្តាលផងដែរ ។ គាត់ថែមទាំងបានអះអាងទៀតថា... នៅក្នុងធាតុទឹក-ដី-ភ្លើងខ្យល់... និងនៅគ្រប់ទីឋាននៃផែនដីនេះ...តែងតែមានព្រះពាក់កណ្តាលសំណាក់នៅពាសពេញ, ជួនកាលក៏ឲ្យពួកយើង (មនុស្ស) មើលឃើញទៅ ... ជួនកាលក៏គេចទៅបាត់មិនឲ្យពួកយើងឃើញសោះឡើយ ។ គឺទំនងជាដូច្នេះហើយបានជាមានបញ្ជាក់អំពីអ្នកតាទឹក, អ្នកតាខ្យល់, ពួកអាបធ្មប់, ពួកម្រេញគង្វាល ដែលមាននិទាននៅក្នុងកាបាល (ច្បាប់តម្រាជំនាន់ដើមបំផុតរបស់អ៊ីស្រាអែល)។

○

ប្លាតុងបានបង្ហាត់បង្រៀនអំពីវិជ្ជានៃការចាប់ជាតិកំណើត (La Métempsychose) ដែលគាត់បានដកស្រង់យកពី ពីតាគ្ករ... ហើយដែលគាត់បានយកទៅក្រៃឡៃតាមបែបបទរបស់គាត់, ដូចដែលគេបានអាននៅក្នុងសៀវភៅកិច្ចភិភាក្សារបស់គាត់ដែលមានចំណងជើងថា ហ្វែដ្រ, ហ្វេដុង, ទីម៉េ...និងសៀវភៅដទៃៗផ្សេងទៀត ។ ថ្វីបើប្លាតុងបាននិពន្ធអត្ថបទនៃកិច្ចភិភាក្សាមួយដ៏ល្អប្រណិតទាក់ទងនឹងសភាពអមត:នៃដួងព្រលឹង ក៏ប៉ុន្តែគាត់មានការភ័ន្តច្រឡំដ៏ធ្ងន់ធ្ងរអំពីរឿងនេះ។ ទី១-ទាក់ទងនឹងដួងព្រលឹង, គាត់បានយល់ថារបស់នេះមានប្រគុំជាពីរចំណែក, មួយចំណែកមានធាតុជាអាត្ម័ន មួយផ្នែកទៀតមានធាតុជារូបកាយ ។ ទី២-ទាក់ទងនឹងដើមកំណើតនៃព្រលឹងដដែល, គាត់បានអះអាងថារបស់នេះ តែងកើតមានមុនរូបកាយ ...គឺជាឥន្ទ្រីយ៍អារម្មណ៍ដែលច្យុតពីលើមេឃដើម្បីផ្តល់ជីវិតដល់រូបកាយ... ម្ល៉ោះហើយរបស់នេះតែងតែវិលត្រឡប់ទៅលើមេឃវិញនៅពេលណាដែលរបស់នេះបានប្រែក្លាយទៅជាធាតុបរិសុទ្ធឡើងវិញ (លាងចេញអស់ពីគ្រឿងមិនបរិសុទ្ធនៃរូបកាយ) ។ ដូច្នេះហើយ បានជានៅក្នុងរយ:ពេលជាច្រើនឆ្នាំ ដួងព្រលឹងបានត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្តល់ជីវិតដល់រូបកាយផ្សេងៗជាបន្តបន្ទាប់គ្នា... ដូច្នេះទៅ គឺជាដំណើរវិលវល់មិនចេះចប់មិនចេះហើយ (កកន ៖ គឺជាទ្រឹស្តីដកស្រង់ចេញពីពុទ្ធនិយម) ... ពីភាពប្រឡាក់ប្រឡូសទៅសភាពបរិសុទ្ធ, ពីសភាពបរិសុទ្ធទៅសភាពប្រឡាក់ប្រឡូស... ពីផែនដីមកផ្ទៃមេឃ និងពីផ្ទៃមេឃមកផែនដីសារជាថ្មីដើម្បីចូលមកសណ្ឋិតនៅក្នុងរូបកាយថ្មីស្រឡាងមួយទៀតដែលគេផ្តល់ជីវិតនិងសកម្មភាព ។ ដោយគាត់បានយល់ថាដួងព្រលឹងទាំងនេះពុំបានភ្លេចនូវអ្វីៗទាំងប៉ុន្មានដែលជាជីវិតពិសោធន៍នៅក្នុងរូបកាយផ្សេងៗដែលគេធ្លាប់បានសណ្ឋិតរួចមកហើយ, ប្លាតុងក៏បានអះអាងថាចំណេះដឹងដែលដួងព្រលឹងបានប្រមែប្រមូលទាំងនេះ ពុំមែនជាចំណេះដឹងថ្មី

ថ្មោងនោះទេ...ក៏ប៉ុន្តែជាការនឹករឭកឃើញដោយស្រពេចស្រពិល Réminiscences អំពីរឿងចាស់នៅក្នុងជីវិតអតីតតែប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ល៉ោះហើយដោយសារតែការចាំជាតិកំណើតទាំងនេះ ប្លាតុងក៏បានអះអាងថា ... ដួងព្រលឹងតែងតែមានកំណើតមុនរូបកាយ ...។

ក៏ប៉ុន្តែដោយមិនបាច់លាតសន្ធឹងវែងឆ្ងាយ ទៅលើទ្រឹស្តីរបស់ទស្សនវិទូម្នាក់នេះ ទោះជាយ៉ាងណាក្តីគាត់បានអធិប្បាយរៀបរាប់អំពីរឿងចាំជាតិនេះដោយត្រួសៗតែប៉ុណ្ណោះ, អ្នកផងអាចបញ្ជាក់ថាគំនិតរបស់គាត់ ... ទាក់ទងនឹងចំណុចផ្សេងៗដទៃទៀត មានលក្ខណះថ្មីទំនើបនិងខ្ពង់ខ្ពស់មែនទែន... រហូតដល់គេបានចាត់ទុកថាទេពកោសល្យរបស់គាត់គឺជានិស្ស័យរបស់ព្រះសុទ្ធសាធ។ ម្ល៉ោះហើយនៅពេលដែលគាត់បានស្លាប់ទៅ អ្នកផងបានគោរពរូបគាត់សឹងតែស្មើនឹងព្រះមួយអង្គដែលបានច្យុតចុះពីលើផ្ទៃមេឃមកដូច្នោះដែរ ។

ប្លាតុងបានទទួលមរណៈភាព នៅឆ្នាំទី១ នៃអូឡាំព្យាដទី១០៨, នៅក្នុងអាយុ ៨១ ឆ្នាំ ... នៅចំថ្ងៃដដែលដូចគ្នានឹងថ្ងៃកំណើតរបស់គាត់ ។៚